

DANE PODMIOTU WNOŚZĄCEGO PETYCJĘ	
Imię i nazwisko/nazwa	
Miejsce zamieszkania/siedziba	
Adres do korespondencji	
Adres e-mail (w przypadku petycji składanych drogą elektroniczną)	
Jeżeli podmiotem składającym petycję jest grupa podmiotów (np. organizacji, osób fizycznych) należy wskazać osobę je reprezentującą oraz podać imię i nazwisko/nazwę oraz miejsce zamieszkania/siedzibę każdego z nich	
DANE PODMIOTU TRZECIEGO, W KTÓREGO INTERESIE SKŁADANA JEST PETYCJA	
Imię i nazwisko/nazwa	
Miejsce zamieszkania/siedziba	
Adres do korespondencji/adres poczty elektronicznej	
Uwaga! Wymagane jest dołączenie do petycji zgody podmiotu trzeciego na jej złożenie. Podmiot, w którego interesie składana jest petycja, może wyrazić też zgodę na ujawnienie jego imienia i nazwiska/nazwy na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję	
INFORMACJE DOTYCZĄCE PETYCJI	
Adresat petycji	Senat Rzeczypospolitej Polskiej
Tytuł petycji	Dotyczy naliczenia i wypłaty ustawowych odsetek dla Roczniaka 1953 od zaniżonych emerytur od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Akt prawa, w którym postulowana jest zmiana	Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dz.U. Poz. 1222
Treść petycji	Wnoszę o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dot. Ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. poprzez wyprzedzenie w pkt. 5 Ustawy wypłaty ustawowych odsetek za zaniżone emerytury do dnia zapłaty. Nowelizacja Ustawy, nie uwzględnia sprawy odsetek dla spotykań wronych przez ZUS.

Uzasadnienie	<p>Art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej pkt. 1 "Wszyscy są równi wobec prawa. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Sąd Apelacyjny podkreślił (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2014, III UZP 3/13, że obowiązek wypłaty ODSETEK od późniejszych wypłat (oraz zaniżenia emerytur) ma oparcie w konstytucyjnej zasadzie równego traktowania obywateli w państwie prawa (art. 2 i 32 Konstytucji RP), a ponadto wynika to z ustaleń zarządy równego traktowania ubezpieczonych.</p>
--------------	---

~~Wyrażam zgodę~~/nie wyrażam zgody na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu
rozpatrującego petycję mojego imienia i nazwiska/nazwy, imienia i nazwiska/nazwy
reprezentowanego podmiotu/podmiotów*

*niewłaściwe skreślić

Podpis wnoszącego petycję

Załączniki: dok. 6 str.

14.02.2022.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej
Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
Pan Tomasz Grodzki

ul. Wiejska 6/8
00-902 Warszawa

Na mocy Art. 63 Konstytucji RP składam
PETYCJE
na rzecz Pana Marszałka Senatu RP

dotyczy: Wnoszę o podjęcie inicjatywy ustawodawczej
dla skrzywdzonych Emerytów z rozniłce 1953,
poprzez nowelizacji Ustawy z dnia 19 czerwca 2020r
o zmianie Ustawy o emeryturach i rentach
z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Poz. 1222
Poprzez

Ustalenie wypłaty Ustawowych Odsetek od roku
i od miesiąca zarzanych/pomniejszanych o kwoty
pobranych emerytur uśrednionych) do dnia
Zapłaty należnych odsetek od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zakład odmawia wypłaty Odsetek, argumentując,
że w świetle Ustawy zmieniającej nie ma zapisu
dot. wypłaty Odsetek dla Pokrzywdzonych Emerytów.

Wyrokiem z dnia 6 marca 2019r. Trybunał Konstytucyjny
oneki, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.
o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2017r., w zakresie,
w jakim dotyczy urodzonych w 1953r. kobiet, które przed
1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podst.
art. 46 tej Ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Jestem z rocznika 1953. Przez wiele lat czułam się skrzywdzona poprzez zaniżenie mojej emerytury. To dzięki Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej rocznik 1953 otrzymał wyniszczenie.

Ale nadal czuję się skrzywdzona, gdyż ZUS odmawia wypłaty ustawowych odsetek od czasu pomniejszanych emerytur. To Senat RP potwornie ujęł się za sprawę rocznika 1953.

Z uzasadnienia SA:

"Uznać należy, iż błędy wywołane wadliwymi przepisami prawa oraz decyzje ostateczne uznane za bezprawne nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla pozbawienia ubezpieczonych należnych im świadczeń, a ponadto, stanowi to przykład nieprawidłowego działania organu rentowego, za które organ ten ponosi odpowiedzialność".

Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobiera odsetki od nieterminowych opłat na swoją korzyść, to i powinien także wypłacić odsetki dla rocznika 1953, gdyż zaniżone emerytury były niezgodne z Konstytucją.

- ZUS ma ustawy obowiązek naliczania odsetek od świadczeń umiarkowanych w terminie i w nich wypłacić odsetki.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 1 lutego 1999 r. w sprawie szeregowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie, (dalej: rozporządzenie wskazuje, że "odsetki wypłaca się z Uniku Tydzień z wypłat opóźnionego świadczenia". Jednak ZUS nigdy nie nalicza odsetek za zwłokę automatycznie. Należy złożyć WNIOSEK. Ja taki wniosek złożyłam (jest w załączniku odpowiedzi z ZUS odmowna).

Dodatkowo: Ustawa z 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.

Dz. U. z 2009 r. nr. 205, poz. 1585 ze zm. dalej
Ustawa o Systemie Ubezpieczeń Społecznych, mówi, że „jeśli
ZUS w przewidzianych terminach (tu niekonstytucyjności
rocznik 1953 (błędna wyliczenia Praca nie ustalił prawa
do świadczenia w terminie lub nie wypłaci tego świadczenia
jest zobowiązany do wypłaty odsetek od błędnego świadczenia.

Organ Rentowy jest podmiotem, który może wypłacić
odsetki za cały okres, w którym Ubezpieczeni
pobierali emerytalny zasiłek.

Sygn. akt. VII U 3670/19 Sąd Okręgowy Warszawa-
Praga w Warszawie.

Rocznik 1953 przez wiele lat był skrywdzony
poprzez urządzenie świadczeń z ZUS.

Poprzez wypłatę ustalonych odsetek od miesiąca
i roku zamówionych świadczeń do dnia zapłaty
docieka się w pełni sprawiedliwości w tej sprawie.

Obywatele oczekują zasady równego traktowania
ubezpieczonych wobec Praca. Obywatel i świadczeniobiorca
nie powinien czuć się skrywdzony. W pkt (5) Ustawy
z dnia 19 czerwca 2020 r. zabrakło zapisu o należnych Odsetkach.

Z porażaniem

Oddział w Gdańsku

27-08-2021

100000/72/2021-010084849-SER1

Pani

Szanowna Pani,

w związku z wejściem ustawy zmieniającej¹ decyzją z 12.01.2021 r. ponownie ustaliliśmy wysokość emerytury powszechnej i wypłaciliśmy Pani wyrównanie za okres od 01.05.2014 do 28.02.2019.

Przepisy ustawy zmieniającej nie przewidują wypłaty odsetek ustawowych za okres wypłacanego wyrównania.

Wobec powyższego nie mamy podstaw aby wypłacić Pani odsetki.

APROBANT

Monika Orłowska

¹ Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222).

Temat: mama wydruk

Od: C. i M. [adres e-mail]

Do:

Wysłano: 2021-09-11 08:04:20

Otrzymano: 2021-09-11 08:04:23

Regulacja dotycząca wysokości emerytur kobiet rocznika 53' przysporzyła nie lada emocji niejednej ubezpieczonej starającej się o wyższe świadczenie – de facto świadczenie zgodne z przepisami prawa. Ustawodawca już po ukształtowaniu się korzystnej linii orzeczniczej dla ubezpieczonych wydał w tym zakresie ustawę...

Początek.

Wyrokiem z dnia 6 marca 2019 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r., w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953 r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

W niniejszym postępowaniu Trybunał zbadał kwestię dopuszczalności posłużenia się przez ustawodawcę mechanizmem obliczania podstawy emerytury powszechnej z potrąceniem kwot pobieranej przez ubezpieczonych wobec kobiet urodzonych w 1953 r. wcześniejszej emerytury, a przez co zgodności tego postępowania z art. 2 Konstytucji.

W konsekwencji uznania w/w regulacji za niezgodną z Konstytucją ustawodawca Ustawą z dnia 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2020 poz. 1222), która weszła w życie 10.07.2020 r., wprowadził nowelizację, która pozwoli na przeliczenie świadczeń emerytów urodzonych w 1953 r. na korzystniejszych zasadach.

Ustawa mająca wykonać wyrok Trybunału Konstytucyjnego

Ustawodawca uchwalił ustawę z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Zgodnie z wprowadzonymi zmianami, kwotę emerytury powszechnej przyznanej na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który **wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej na podstawie wniosku złożonego przed dniem 01.01.2013 r. ustala się ponownie bez pomniejszania o kwoty pobranej emerytury wcześniejszej.**

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustala wysokość emerytury i w przypadku wyliczenia wyższej wysokości dokonuje wyrównania za lata poprzednie (tj. od 2013 r.) z uwzględnieniem waloryzacji. Jednakże, waloryzacja emerytur jest określonym mechanizmem zwiększania nominalnej wartości świadczeń z powodu utraty ich realnej wartości, która wynika głównie z inflacji. Taką waloryzację właściwy Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje co rok (art. 88 i 89 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.).

Czy ZUS wypłacać będzie odsetki od przyznanych świadczeń?

ZUS odmawiać będzie wypłaty tych świadczeń, jak przypuszczam argumentując, że w świetle treści ustawy zmieniającej ZUS winien wydać decyzję ustalającą ponowną wysokość emerytury w dniu przypadającym po dniu w którym nastąpił upływ 6 miesięcznego terminu (do wydania z urzędu decyzji) tj. 12 stycznia 2021 r.

Czy stanowisko ZUS jest prawidłowe?

Na kanwie powyższego warto zastanowić się nad wypłatą przez ZUS odsetek za opóźnienie poczynszy od momentu nabycia prawa do emerytury, tj. od 2013 r.

Zgodnie z zasadą, iż przepis uznany przez TK za niekonstytucyjny ma taki charakter od samego początku, tj. od dnia jego wejścia w życie (tak m.in.: I CSK 379/08, II OSK 1745/07)

Stanowisko takie zakłada, że skoro przepis uznany za sprzeczny z Konstytucją – właśnie ze względu na swoją niekonstytucyjność i to istniejącą od początku uchwalenia – nie może być w konkretnych sprawach stosowany, to w konsekwencji koniecznym jest usunięcie skutków niekonstytucyjnego przepisu. **Następstwem uznania przepisu za niekonstytucyjny – w dacie jego stosowania przez organ rentowy – jest ustalenie, że poddane kontroli czynności organu rentowego, zostały podjęte z naruszeniem prawa i to naruszenie należy uznać za błąd organu rentowego, co przesądza o odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2011 r., I UK 332/10).**

(Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2014 r., III UZP 3/13)

Z uzasadnienia SA:

Odnosząc się natomiast do kwestii odsetek, Sąd Apelacyjny podkreślił, że generalny obowiązek wypłaty odsetek od nieterminowego ustalenia prawa lub spóźnionej jego wypłaty ma oparcie w konstytucyjnej zasadzie równego traktowania obywateli w państwie prawa (art. 2 i 32 Konstytucji RP), a ponadto wynika z ustawowej zasady równego traktowania ubezpieczonych (art. 2a i art. 122 ust. 3 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a także jest pozytywnie unormowany w art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i w Artykule 1 Protokołu Pierwszego – dot. prawa do poszanowania mienia.

Wskazać należy również na takie stanowisko prezentowane przez przedstawicieli doktryny prawa:

„Dlatego też, należy uznać, iż błędy wywołane wadliwymi przepisami prawa oraz decyzje ostateczne uznane za bezprawne nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla pozbawienia ubezpieczonych należnych świadczeń, a ponadto, stanowi to przykład nieprawidłowego działania organu rentowego, za które organ ten ponosi odpowiedzialność. Jednakże, orzecznictwo powszechne nie jest jednolite w tym przedmiocie.” (Wantoch-Rekowski Jacek (red.), Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz Wantoch-Rekowski Jacek (red.), Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz Opublikowano: LEX 2015).

Czy można walczyć o odsetki z ZUS?

W konsekwencji powyższego, pomimo wydania w tym zakresie ustawy, która precyzyjnie nie reguluje kwestii odsetek, a jedynie wskazuje termin wydania decyzji z urzędu w mojej ocenie nie można uznać by ustawa nowelizująca miała charakter kompleksowy. Z winy bowiem działania organów państwa – nie obywatela – doszło do zbyt późnego i niezasadnego niewypłacenia należnego mu świadczenia, co winno łączyć się z obowiązkiem uiszczenia odsetek przez ZUS.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w praktyce często sam nawet nie rozstrzyga o odsetkach. Niejednokrotnie trzeba wystąpić z pismem zobowiązującym do ich wypłaty. Jeśli zaś w odpowiedzi przyjdzie niekorzystna decyzja z ZUS w tym zakresie, warto rozważyć złożenie odwołania od decyzji ZUS w tym zakresie.

Zainteresowanych zachęcam również do zapoznania się z postem:

C. i M.

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 9 lipca 2020 r.

Poz. 1222

USTAWA

z dnia 19 czerwca 2020 r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252 i 568) po art. 194h dodaje się art. 194i i art. 194j w brzmieniu:

„Art. 194i. Do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w 1953 r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222), pod warunkiem że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r.

Art. 194j. 1. Kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.

2. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury.

3. Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia.

4. Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszony – od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata.

5. Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej.”

Art. 2. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowanie w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonych, o których mowa w art. 194j ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, lub renty rodzinnej po tych ubezpieczonych z pominięciem przepisu art. 25 ust. 1b ustawy zmienianej w art. 1, wszczęte przez organ rentowy w wyniku skargi o wznowienie postępowania złożonej w trybie art. 145a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 i 695) lub przez sąd w wyniku skargi o wznowienie postępowania złożonej w trybie art. 401¹⁾ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.¹⁾), ulega zawieszeniu z mocy prawa do czasu wydania przez organ rentowy decyzji na podstawie art. 194j ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

2. Organ rentowy niezwłocznie zawiadamia sąd o wszczęciu postępowania na podstawie art. 194j ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 oraz doręcza kopię wydanej decyzji.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1469, 1495, 1649, 1655, 1798, 1802, 1818, 2070, 2089, 2128 i 2217 oraz z 2020 r. poz. 288, 462, 875, 956, 1017 i 1086.

3. W przypadku wydania przez organ rentowy decyzji o odmowie ponownego ustalenia wysokości emerytury zgodnie z art. 194j ustawy zmienianej w art. 1, organ rentowy lub sąd z urzędu podejmuje zawieszony postępowanie, o którym mowa w ust. 1.

4. Postępowanie, o którym mowa w ust. 1, umarza się z mocy prawa z dniem wydania przez organ rentowy decyzji zaspokajającej roszczenie w całości.

Art. 3. 1. Przepisów art. 194j ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się do spraw, w których wskutek wznowienia postępowania, o którym mowa w art. 2, nastąpiło zaspokojenie roszczeń w całości.

2. W pozostałych przypadkach ponowne ustalenie wysokości emerytury na podstawie art. 194j ustawy zmienianej w art. 1 następuje z urzędu po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

Sygn. akt VII U 3670/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 stycznia 2020 r. w Warszawie

sprawy D. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania D. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 8 maja 2019r., znak: (...) oraz z dwóch decyzji

z dnia 28 czerwca 2019r., znak: (...)

1. umarza postępowanie z odwołania D. H. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 maja 2019r., znak (...),
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 28 czerwca 2019r., znak: (...) w ten sposób, że ustala dla D. H. wysokość i podejmuje wypłatę emerytury od dnia 20 października 2013 r. bez pomniejszania podstawy wymiaru emerytury o kwoty pobranej wcześniejszej emerytury,
3. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 28 czerwca 2019 r., znak (...) w ten sposób, że przyznaje D. H. prawo do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie kolejnych rat emerytury za okres od dnia 20 października 2013 r. do dnia zapłaty, uznając, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w ustaleniu ostatniej istotnej okoliczności niezbędnej do wyrównania emerytury i przyznaje jej prawo do wyrównania emerytury od dnia 20 października 2013 r.,
4. w pozostałym zakresie odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

D. H. w dniu 4 czerwca 2019 r. złożyła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie. Ubezpieczona zaskarżyła decyzję z dnia 8 maja 2019 r., znak: (...). Mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. odwołująca wniosła o wypłatę różnicy pomiędzy kwotą przyznanej emerytury powszechniej a dotychczas wypłacanej emerytury za okres od sierpnia 2013 r. do marca

2019 r. wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Ubezpieczona wniosła również o wypłatę zadośćuczynienia w kwocie 14.000,00 złotych, ponieważ niekonstytucyjne pomniejszenie emerytury było krzywdzące i pogorszyło w znacznym stopniu standard jej życia (odwołanie z dnia 4 czerwca 2019 r., k. 3 a. s.).

Ubezpieczona złożyła również odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 28 czerwca 2019 r., znak: (...) Odwołująca ponownie wniosła o zadośćuczynienie lub zasądzenie na jej rzecz faktycznie należnych kwot niewypłaconych części emerytur za okres od sierpnia 2013 r. do marca 2019 r. (odwołanie z dnia 13 sierpnia 2019 r., k. 2 a. s. VII U 4141/19).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołania z dnia 4 lipca 2019 r. wniosł o umorzenie postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 8 maja 2019 r. na podstawie [art. 355 § 1 k.p.c.](http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19640430296) (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19640430296>) oraz o oddalenie odwołania na mocy [art. 477²⁴ § 1 k.p.c.](http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19640430296) (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19640430296>) w przypadku jego rozszerzenia na decyzję z dnia 28 czerwca 2019 r. W ocenie organu rentowego emerytura ustalona decyzją z dnia 28 czerwca 2019 r. jest świadczeniem korzystniejszym od pobieranego dotychczas świadczenia przez odwołującą przyznanego na mocy decyzji z dnia 22 lipca 2008 r. W związku z tym uchylono decyzję

od dnia 1 kwietnia 2019 r., a więc od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>). Na tej podstawie organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw do wypłaty emerytury od sierpnia 2013 r. wraz z odsetkami (odpowiedź na odwołanie z dnia 4 lipca 2019 r., k. 4-5 a. s.).

Sąd połączył sprawę o sygn. akt VII U 4141/19 ze sprawą o sygn. akt VII U 3670/19 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia dalej pod sygn. akt VII U 3670/19 (zarządzenie z dnia 24 września 2019 r., k. 6 a. s. VII U 4141/19).

Odwołująca zmodyfikowała swoje stanowisko i wskazała, że nie popiera roszczenia o zadośćuczynienie i odszkodowanie. Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji z dnia 8 maja 2019 r. i z dnia 28 czerwca 2019 r. poprzez ustalenie nowej wysokości emerytury i podjęcie jej wypłaty od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 31 marca 2019 r. oraz wypłaty odsetek i wyrównanie za w/w okres (pismo procesowe z dnia 16 października 2019 r., k. 13 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. H., urodzona w dniu (...), złożyła wniosek w dniu 4 czerwca 2008 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o emeryturę. Odwołująca na mocy decyzji organu rentowego z dnia 22 lipca 2008 r., znak: E (...) otrzymała prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 20 lipca 2008 r. (wniosek z dnia 4 czerwca 2008 r. i decyzja z dnia 22 lipca 2008 r., k. 1 i 23 tom I a. e.).

Organ rentowy decyzją z dnia 16 marca 2015 r., znak: (...) przyznał odwołującej prawo do emerytury powszechnej od dnia 20 października 2013 r. ZUS wskazał, że emerytura powszechna jest niższa od dotychczas wypłacanej emerytury ustalonej na podstawie art. 46 (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>) w związku z art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>). Zatem organ rentowy stwierdził, że nadal będzie wypłacane dotychczasowe świadczenie w kwocie 3.704,61 złotych brutto (decyzja z dnia 16 marca 2015 r., k. nienumerowana tom II a. e.).

W dniu 6 marca 2019 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie o sygn. akt P 20/16, na podstawie którego orzekł o niezgodności z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>), art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>) (Dz. U. z 2019 r. poz. 39 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”,

w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2017 r. w zakresie, w jakim dotyczy kobiet urodzonych w (...) r., które przed dniem 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 ustawy. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał, że wprowadzony ustawą nowy system świadczeń emerytalnych przewiduje jedynie przejściowe utrzymanie preferencyjnych rozwiązań dotyczących możliwości nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Zasadnicza regulacja ta dotyczy tylko tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy, tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli, bez względu na płeć, wiek co najmniej 50 lat, a więc urodzili się nie później niż w dniu 31 grudnia 1948 r. Odstępstwo od tej zasady dotyczy osób, które urodziły się w latach 1949-1968. Jest ono obwarowane kolejnymi warunkami, w tym w szczególności uzależnione jest od spełnienia przesłanki nabycia prawa do emerytury do dnia 31 grudnia 2008 r. Możliwość nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 46 w związku z art. 29 ustawy emerytalnej przez kobiety także nie dotyczy wszystkich kobiet urodzonych w latach 1949-1968, lecz tylko tych, które urodziły się nie później niż do dnia 31 grudnia 1953 r. ze względu na wymóg nabycia prawa do emerytury do dnia 31 grudnia 2008 r. Zakwestionowane regulacje prawne dotyczą zatem jednolitej grupy kobiet, które zachowały prawo do uzyskania emerytury powszechnej po uprzednim pobieraniu emerytury wcześniejszej przysługującej po ukończeniu 55 lat. Do grupy tej należą kobiety urodzone w latach 1949-1953. Jednak po wejściu w życie z dniem 1 maja 2013 r. danego art. 25 ust. 1b ustawy tylko część z nich, a mianowicie kobiety urodzone w (...) r., zostały pozbawione możliwości zrealizowania prawa do powszechnej emerytury na dotychczasowych zasadach, bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o kwoty pobranych emerytur wcześniejszych. W konsekwencji z jednolitej kategorii podmiotów podobnych wyodrębniona została grupa kobiet z rocznika 1953, która podobnie jak pozostałe kobiety należące do tej kategorii nabyła co prawda prawo zarówno do emerytury wcześniejszej, jak i powszechnej. Przy obliczaniu tego ostatniego świadczenia znajdują zastosowanie wobec nich odmienne, mniej korzystne zasady od tych, które obowiązywały przy obliczaniu emerytury powszechnej kobietom urodzonym w latach 1949-1952. Tymczasem świadczenia te mają cechę wspólną, relewantną ze względu na treść zaskarżonej regulacji, a mianowicie miały one umożliwić osobom w wieku starszym, ze stosunkowo długim stażem ubezpieczenia, zachowanie przywileju przejścia na wcześniejszą emeryturę i możliwość uzyskania kolejnej emerytury po osiągnięciu powszechnie obowiązującego wieku emerytalnego. Ich celem było więc łagodzenie skutków likwidacji uprawnień emerytalnych obniżających wiek emerytalny, co było jednym z głównych założeń reformy emerytalnej. Z tego też względu rozwiązania te miały charakter przejściowy i były adresowane do określonej kategorii podmiotów. W związku z powyższym, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że zastosowanie art. 25 ust. 1b ustawy wobec kobiet urodzonych w 1953 r., pobierających emeryturę na podstawie przepisów art. 46 ustawy, które nie mogły nabyć prawa do emerytury przysługującej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego przed dniem 1 stycznia 2013 r., kiedy wprowadzono nowe, mniej korzystne zasady w zakresie obliczania jej wysokości nieobowiązujące pozostałe roczniki kobiet należące do kategorii ubezpieczonych uprawnionych do ustalenia emerytury po emeryturze, narusza zasady równości w prawie do zabezpieczenia społecznego i jest przez to niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>).

W związku z wydanym orzeczeniem przez Trybunał Konstytucyjny, odwołująca w dniu 23 kwietnia 2019 r. złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego (wniosek z dnia 23 kwietnia 2019 r., k. nienumerowana tom II a. e.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. po rozpoznaniu wniosku wydał postanowienie z dnia 8 maja 2019 r., zgodnie z którym wznowił postępowanie w sprawie emerytury przyznanej ubezpieczonej zakończonego wydaniem decyzji z dnia 16 marca 2015 r., znak: (...) W konsekwencji organ rentowy decyzją z dnia 8 maja 2019 r., znak: (...) uchylił decyzję z dnia 22 lipca 2008 r., znak: E (...) oraz ustalił jej wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 kwietnia 2019 r. (decyzja z dnia 8 maja 2019 r., k. nienumerowana tom II a. e.).

Po dokonaniu ponownej analizy akt organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 28 czerwca 2019 r., znak: (...) Zakład uchylił decyzję z dnia 16 marca 2015 r., znak: (...) oraz z dnia 8 maja 2019 r., znak: (...) Organ rentowy ponownie ustalił wysokość emerytury przysługującej odwołującej od dnia 1 kwietnia 2019 r., tj. od miesiąca, w którym żądała ona wznowienia postępowania. Organ rentowy wskazał, że ustalona wysokość emerytury jest korzystniejsza od dotychczas pobieranego świadczenia przyznanego na mocy decyzji z dnia 22 lipca 2008 r. Wysokość emerytury została obliczona od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranej wcześniej emerytury przysługującej na podstawie art. 46 (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>) w związku z art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>) (decyzja z dnia 28 czerwca 2019 r., k. nienumerowana tom II a. e.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał również decyzję z dnia 28 czerwca 2019 r., znak: (...) zgodnie z którą odmówił odwołującej prawa do wypłaty odsetek oraz wypłaty wyrównania emerytury za okres od sierpnia 2013 r. Organ rentowy wskazał, że za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w sytuacji gdy zostały wyjaśnione wszystkie inne okoliczności niezbędne do wydania decyzji oraz został zgłoszony odpowiedni wniosek. W jego ocenie nie ma podstaw prawnych do wypłaty wyrównania świadczenia od sierpnia 2013 r. wraz z odsetkami, ponieważ podstawą do ponownego ustalenia wysokości emerytury był wniosek z dnia 23 kwietnia 2019 r. (decyzja z dnia 28 czerwca 2019 r., k. nienumerowana tom II a. e.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych. Wiarygodność zgromadzonych dokumentów nie budziła wątpliwości stron procesu. Spór w niniejszej sprawie koncentrował się jedynie wokół rozważenia, czy prawidłowo zastosowano obowiązujące przepisy prawa materialnego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie D. H. od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydanych w dniu 28 czerwca 2019 r., znak: (...) jest zasadne w części dotyczącej obliczenia emerytury bez pomniejszania jej wysokości o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur przyznanych przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego od dnia 20 października 2013 r. oraz przyznania prawa do odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie kolejnych rat emerytury za okres od dnia 20 października 2013 r. do dnia zapłaty.

Na wstępie należy przypomnieć, że spór w przedmiotowej sprawie powstał w związku z wydanym wyrokiem przez Trybunał Konstytucyjny w dniu 6 marca 2019 r. w sprawie o sygn. P 20/16, w którym orzekł o niezgodności z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>), art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>), w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2017 r. w zakresie, w jakim dotyczy kobiet urodzonych w (...) r., które przed dniem 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy.

Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>), umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie których zostały wydane prawomocne orzeczenia sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, wynikająca z art. 190 ust. 4 Konstytucji RP (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>), stanowią podstawę do wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania. Ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>) (Dz. U. 2018 r., poz. 1270 z późn. zm.) zwana dalej „ustawą”, nie zawiera jednak odpowiedniej regulacji określającej wprost zasady i tryb postępowania w omawianym przypadku. Stosownie do art. 124 ustawy w postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w niej stosuje się zaś przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>), chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie z art. 145a k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) może dojść do wzruszenia decyzji organu rentowego wydanej w oparciu o akt normatywny uznany orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego za niezgodny z Konstytucją (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>). Na jego podstawie można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>), umową międzynarodową lub ustawą, na

Niedopuszczalne byłoby przyjęcie, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego pozostaje bez wpływu na decyzje wydane przez organ rentowy na podstawie niekonstytucyjnego przepisu. W świetle art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981370887>) (Dz. U. z 2019 r., poz. 300 j.t.) w sprawach uregulowanych ustawą stosuje się również przepisy k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>), chyba że ustawa stanowi inaczej. Kodeks postępowania administracyjnego (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) przewiduje możliwość wznowienia postępowania na skutek wydania wyroku przez Trybunał Konstytucyjny. Skoro może być wzruszone prawomocne orzeczenie wydane przed datą wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 190 ust. 4 Konstytucji RP (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>) oraz art. 145a § 1 k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>), nie można wymagać, aby w sprawach zmierzających do wzruszenia tego orzeczenia, sądy stosowały sprzeczne z Konstytucją (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>) przepisy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. akt III AUa 1110/14).

W związku z wydaniem wyroku przez Trybunał Konstytucyjny w dniu 6 marca 2019 r. w sprawie o sygn. P 20/16, organ rentowy stosując powołany art. 145a k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) i art. 149 k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) wznowił postępowanie w sprawie przyznanej emerytury dla odwołującej rozstrzygniętej prawomocną decyzją z dnia 16 marca 2015 r. ZUS ustalił i przyznał nową wysokość świadczenia dla ubezpieczonej dopiero od dnia 1 kwietnia 2019 r., tj. od miesiąca, w którym złożono skargę o wznowienie postępowania w trybie przewidzianym w art. 145a k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>)

Organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji nie wskazał żadnej podstawy prawnej, na mocy której dokonał przeliczenia emerytury odwołującej począwszy od dnia 1 kwietnia 2019 r. W ocenie ZUS termin wypłaty świadczenia w nowej wysokości był uzależniony od miesiąca złożenia przez ubezpieczoną skargi o wznowienie postępowania w trybie art. 145a k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) Organ rentowy dopiero w odpowiedzi na odwołanie wskazał, że zastosował dyspozycje art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy, zgodnie z którym w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, począwszy od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3.

Sąd doszedł do przekonania, że skargi o wznowienie postępowania złożonej przez ubezpieczoną nie należy utożsamiać z wnioskiem o przeliczenie na nowo emerytury. Omawiany przepis art. 133 ust. 1 ustawy wyraża zasadę, że świadczenie wypłaca się od ponownego ustalenia prawa do niego, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, uzależniając początkową datę wypłaty świadczenia od daty złożenia wniosku o świadczenie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012 r., sygn. akt II UK 146/11). Ustawodawca nie przewidział możliwości domagania się wypłaty świadczenia od daty jego nabycia do chwili złożenia wniosku. Przepis art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy należy interpretować jako przepis ustanowiony w interesie ubezpieczonych, zgodnie z obowiązującą w prawie ubezpieczeń zasadą działania z korzyścią dla osoby zainteresowanej. Przywołany przepis gwarantuje ubezpieczonemu prawo do świadczenia od miesiąca założenia wniosku, niezależnie od daty wydania decyzji w tym przedmiocie, jeżeli sami wyraźnie nie wskazali daty późniejszej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt III AUa 469/13).

Jednakże zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie strona odwołująca nie wystąpiła z wnioskiem o przeliczenie na nowo świadczenia, które uzyskala na mocy decyzji z dnia 16 marca 2015 r. Zatem nie należy stosować poglądów orzecznictwa odnoszących się wprost do dyspozycji wynikającej z art. 133 ust. 1 ustawy. W prawomocnych i negatywnych decyzji wydawanych przez organ rentowy w trybie przewidzianym przez art. 145a § 1 k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) powinna zapewnić zainteresowanym odzyskanie pełni praw do świadczeń od momentu ich pozbawienia lub ograniczenia. Z dniem 6 marca 2019 r. wyeliminowano z obrotu prawnego art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2017 r. w zakresie, w jakim dotyczy kobiet urodzonych w (...) r., które przed dniem 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy. Oznacza to, że decyzja organu rentowego z dnia 16 marca 2015 r. powinna zostać uchylona. Faktycznie organ rentowy wydając wówczas rozstrzygnięcie bazował na obowiązujących przepisach, w tym w szczególności na w/ w art. 25 ust. 1b ustawy. Na dzień wydania zaskarżonej decyzji organ rentowy zastosował prawidłowo ówczesny stan prawny. Jednakże wyrok Trybunału Konstytucyjnego skutkowało uchynieniem decyzji z dnia 16 marca 2015 r. oraz wydaniem w jej miejsce nowej decyzji zgodnej z nowymi przepisami obowiązującymi od dnia 6 marca 2019 r.

Sąd zważył, że przedmiot sporu w niniejszym procesie wyznaczało ustalenie, czy wyrok Trybunału Konstytucyjnego wywołuje skutki prawne z mocą wsteczną (ex tunc), czy też działa wyłącznie na przyszłość (ex nunc). Podkreślenia wymaga, że ogłoszenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego we właściwym organie publikacyjnym jest równoznaczne z utratą mocy obowiązującej zakwestionowanego aktu normatywnego lub jego przepisu wyłącznie w zakresie określonym w sentencji tego wyroku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2006 r., sygn. akt I PK 116/05). Wejście orzeczenia Trybunału w życie powoduje co do zasady utratę mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu (lub przepisów) ze skutkiem ex tunc (wstecz) - czyli tak, jak gdyby dany przepis nigdy nie obowiązywał (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2008 r., sygn. akt V CO 43/08). Skutki prawne w stosunku do wydanych decyzji lub orzeczeń, w następstwie stwierdzenia niekonstytucyjności ustawy, powstają ex tunc (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Ł. z dnia 12 grudnia 1994 r., sygn. akt SA/Łd 2535/94).

Powyższa konstatacja znajduje dosyć powszechnie aprobatę w judykaturze. Przykładowo w wyroku z dnia 20 maja 2009 r.

niezgodność z Konstytucją (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>) przepisu uchylającego wcześniej obowiązujący przepis, wywołuje skutek ex tunc, co oznacza, że przepis uchylony „odzyskuje” moc prawną ze skutkiem ex tunc w chwili ogłoszenia orzeczenia w organie promulgacyjnym. Z kolei np. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w postanowieniu z dnia 9 października 2007 r. (sygn. akt I FSK 1261/07) stwierdził, że orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące sprzeczności w całości lub w części danego przepisu ustawy z Konstytucją (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>), choć mają charakter konstytutywny - są skuteczne ex tunc od dnia wejścia w życie zakwestionowanego aktu normatywnego. W orzecznictwie panuje również pogląd o retroaktywnym skutku orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego derogujących konkretne przepisy jako niezgodne z Konstytucją RP (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>). W konsekwencji uznany przepis prawa przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>) nie może być stosowany przez sądy i inne organy w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r., sygn. akt III ZP 27/00 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 września 2001 r., sygn. akt II UKN 542/00, z dnia 12 czerwca 2002 r., sygn. akt II UKN 419/01, z dnia 27 września 2002 r., sygn. akt II UKN 581/01, z dnia 18 grudnia 2002 r., sygn. akt I PKN 668/01, z dnia 24 stycznia 2006 r., sygn. akt I PK 116/05).

Od tej zasady istnieją wyjątki między innymi określone w art. 190 ust. 3 Konstytucji RP (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>). Stosownie do tego przepisu orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym samym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, którego dotyczyło orzeczenie Trybunału. Przedmiotowy wyrok, na mocy którego utracił moc przepisy stanowiące podstawę wydania decyzji z dnia 16 marca 2015 r., został ogłoszony w dniu 6 marca 2019 r. Jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Termin ten nie może przekroczyć 18 miesięcy, gdy chodzi o ustawę, zaś w przypadku innego aktu normatywnego, 12 miesięcy. Tak więc przepis art. 190 ust. 3 ustawy zasadniczej przewiduje możliwość odroczenia przez Trybunał Konstytucyjny daty utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego uznanego za niekonstytucyjny. Innym wyjątkiem od zasady wstecznej mocy obowiązującej orzeczeń Trybunału jest sytuacja, w której skuteczność wyroku Trybunału Konstytucyjnego ex tunc naruszałaby zasadę ochrony praw słusznie nabytych. W takim przypadku należy przyjąć, że wyrok Trybunału nie działa ex tunc w zakresie, w jakim naruszałoby to wspomnianą wyżej zasadę konstytucyjną (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., sygn. akt II CSK 335/10). W niniejszej sprawie jednak Trybunał Konstytucyjny nie odroczył daty utraty mocy obowiązującej art. 25 ust. 1b ustawy. Zatem należy stwierdzić, że z dniem ogłoszenia wyroku przepis ten przestał istnieć w obowiązującym stanie prawnym.

Warto dodać, że podobne skutki działające ex tunc wywołuje wznowienie postępowania administracyjnego po wydaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego, na mocy którego został uznany za niezgodny Konstytucją RP (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970780483>) akt normatywny będący uprzednio podstawą wydania decyzji przez organ administracji publicznej, w tym organ rentowy. Wznowione postępowanie administracyjne zamykane jest wydaniem jednej z decyzji wymiennych w przepisie art. 151 k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) Jak wskazuje się w piśmiennictwie, nowa decyzja organu rentowego powinna uchylać wszelkie skutki aktu wydanego na podstawie wadliwie skonstruowanej normy, w tym poprzednio wydane decyzje. Zadaniem organu rentowego w takiej sytuacji jest ponowne zbadanie sprawy w oparciu o stan prawny istniejący po wydaniu orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny. Organ rentowy powinien objąć okres po wydaniu decyzji wadliwej, co prowadzi do wniosku, że rozstrzygnięcie na podstawie art. 151 k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) kształtuje prawo ubezpieczonego wstecz, sięgając do okresu obowiązywania decyzji uchylonej. Innymi słowy, wzruszalność prawomocnych i negatywnych decyzji rentowych w trybie przewidzianym przez art. 145a § 1 k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) powinna zapewnić zainteresowanym odzyskanie pełni praw do świadczeń od momentu ich pozbawienia lub ograniczenia (por. Jacek Chmiel, Paweł Zaborniak Wznowienie postępowania w sprawie emerytalno-rentowej po wyroku Trybunału Konstytucyjnego, Służba Pracownicza z 2013 r. Nr 1, str. 25-27).

Skuteczność ex tunc wskazanego wyżej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego nie narusza zasady ochrony praw nabytych, a wręcz pozwala na chronienie tych praw. Uchylenie danego przepisu prowadzi do reaktywacji przyznania prawa do wypłacenia emerytury w wysokości, w jakiej odwołująca powinna ją otrzymywać w sytuacji, gdyby nigdy nie istniał art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej. Ponadto z sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie wynika, aby przedmiotowe orzeczenie miało działać jedynie na przyszłość. W tym stanie rzeczy w niniejszej sprawie zachodziły podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji, albowiem organ rentowy powinien był uchylić decyzję z dnia 16 marca 2015 r. i wydać nową z równoczesnym przyznaniem stosownego wyrównania za cały okres, w którym obliczano emeryturę z pomniejszaniem jej wysokości o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur przyznanych przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego od dnia 20 października 2013 r.

Ponadto Sąd doszedł do wniosku, że odwołująca jest uprawniona do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie kolejnych rat emerytury za okres od dnia 20 października 2013 r. do dnia zapłaty. Zasady wypłaty odsetek reguluje art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981370887>), natomiast art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>) ustala zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych. Zgodnie z powołanym art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981370887>), jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy

opóźnienie lub przyznania lub wypłaty świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ten organ ponosi odpowiedzialności.

Sąd Okręgowy zważył, że przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej, należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. Ocena tego, która ze stron postępowania odpowiada za opóźnienie wypłaty świadczenia winna być wyprowadzona z całokształtu okoliczności sprawy, gdyż obowiązki stron zależą od przedmiotu sporu w danej sprawie oraz od tego, na której ze stron spoczywa ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy.

Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa tylko dlatego, że błędnie zinterpretowano obowiązujące przepisy w przedmiotowym stanie faktycznym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, oznacza, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ten organ ponosi odpowiedzialność, choćby nie można mu było zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 159/04 oraz z dnia 14 września 2007 r., sygn. akt III UK 37/07). Jeżeli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek, jeżeli niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające nabycie prawa zostały ustalone w postępowaniu przed tym organem, a odmowa przyznania świadczenia jest wynikiem błędu w wykładni lub/i zastosowaniu prawa materialnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., sygn. akt I UK 345/09).

W ocenie Sądu podkreślenia wymaga, że organ rentowy na dzień wydania decyzji z dnia 16 marca 2015 r. wydał rozstrzygnięcie na podstawie wówczas obowiązujących przepisów prawa. Zatem organ rentowy nie poniósł bezpośredniej odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia odwołującej. Jednak uzyskanie prawa przez ubezpieczoną odniosło skutek wobec wydanego wyroku w dniu 6 marca 2019 r. przez Trybunał Konstytucyjny. W prawomocnych i negatywnych decyzji organu rentowego w trybie przewidzianym przez art. 145a § 1 k.p.a. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19600300168>) zapewnia zainteresowanym odzyskanie pełni praw do świadczeń od momentu ich pozbawienia lub ograniczenia, w tym również do odsetek. Sąd zważył, że odpowiedzialnością powinien zostać obciążony Skarb Państwa, ponieważ w wyniku błędów ustawodawcy ubezpieczeni pozbawieni byli prawa do uzyskania podwyższonego świadczenia od chwili wydania decyzji. Organ rentowy jest podmiotem, który reprezentuje Skarb Państwa w zakresie przyznawanych świadczeń dla obywateli. Wobec powyższego Sąd doszedł do przekonania, że odpowiedzialność, w wyniku której należy przyznać odsetki odwołującej, należy scedować ze Skarbu Państwa na Zakład Ubezpieczeń Społecznych działający w jego imieniu. Ubezpieczonej należy się prawo do odsetek, bowiem niezgodnie z nowymi przepisami prawa była pozbawiona należnego jej świadczenia w wyższej kwocie, zaś organ rentowy jest jedynym podmiotem, który może wypłacić jej odsetki za okres, w którym pobierała emeryturę w niepełnej wysokości.

Świadczenia określone w ustawie wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Zasadniczo więc organ rentowy zobowiązany jest do spełnienia świadczenia z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych niezwłocznie od chwili, w której powstało prawo do tego świadczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., sygn. akt II UKN 614/98). Z uwagi na powyższe Sąd przyznał odwołującej prawo do wypłaty odsetek za okres od dnia 20 października 2013 r. do dnia zapłaty.

Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19640430296>), jak w punkcie 2 i 3 wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć (...)

MK

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2019 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi – VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący – sędzia Anna Przybylska

Protokolant - sekr. sąd. W. F.

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2019 roku

na rozprawie

sprawy z odwołania H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania od decyzji z dnia 9 maja 2019 roku znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje H. K. prawo do emerytury od dnia 19 grudnia 2013 roku, obliczając jej wysokość od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranej emerytury przysługującej na podstawie art. 46 (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>) w związku z art. 29 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19981621118>), także za okres od 1 marca 2016 roku do 28 lutego 2019 roku;

- 2. przekazuje wniosek H. K. o odsetki ustawowe do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.;
3. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Dodano: 29 listopada 2019, Opublikował(a): Magdalena Baraniecka
Podmiot udostępniający informację: Sąd Okręgowy w Łodzi
Osoba, która wytworzyła informację: sędzia Anna Przybylska
Data wytworzenia informacji: 5 listopada 2019

